

377. SUSTEREN 10,8km-5,3km

www.wandelgidslimburg.com

www.wandelgidszuidlimburg.com

Tijdens deze vlakke grenswandeling (uitgezonderd een paar boshellinkjes) wandelt u door het IJzerbos en over graspaden langs leuke beekjes naar Duitsland. Hier maakt u een mooie boswandeling en u komt in Schalbruch. De terugweg gaat over mooie beboste veldwegen. Neem zelf proviand mee, er staan voldoende zitbanken. U kunt de route inkorten tot 5,3km.

Startadres: Koffiehuis Het IJzerbos, Heerenstraat 3a Susteren.
(ca 75m vanaf het Koffiehuis is een grote NS parkeerplaats).

Gps Afstand: 10800m

Looptijd: 2.20

Hoogteverschil: 23m.

Wandelgids Limburg
www.wandelgidslimburg.com

377. SUSTEREN 10,8km – 5,3km

1. Met uw rug naar het koffiehuis gaat u R. Aan de 3-sprong bij wandelknooppunt 31 en twee zitbanken gaat u R (12/Heerenstraat). Negeer zijpaden en volg de smalle asfaltweg (voet-fietspad) 1,6 km RD het Ijzerenbos. (U loopt nu door het smalste stuk van Nederland. Het smalste stuk ligt even ten zuiden van Susteren en is in vogelvlucht slechts 4,8 km breed tussen de grens van België en Duitsland). Aan de 3-sprong bij wandelknooppunt 12, twee zitbanken en schuilhut loopt u RD (10). (Degene die 5,3 km loopt, gaat hier R over de smalle asfaltweg. Bij wegwijzer en bord "Bundesgrenze" buigt de asfaltweg naar links en wordt een veldweg. (U loopt nu over de grens van Nederland en Duitsland). Aan de 4-sprong gaat u R over de veldweg met links van u natuurgebied Hohbruch. Ga dan verder bij **** in punt 5). Bij picknickbank buigt de smalle asfaltweg naar links. Aan de 3-sprong bij wandelknooppunt 10, twee zitbanken en picknickbank gaat u R (9) met links van u de bosrand. (Voorbij de bosrand ziet u links vakantiebungalows op Landgoed Hommelheide).

2. Steek de stenen brug over en ga meteen R over het graspad met rechts van u de beek Middelsgraaf. (In de zomer kan het gras hier hoog staan. Als u het te lastig vindt, loop dan bij de brug RD over de asfaltweg. Aan de kruising gaat u R (Hommelweg). Negeer ijzeren hek rechts.. Ga nu verder bij **** in punt 3. De Middelsgraaf is als ontwateringsgreppel gegraven in de 13^e en 14^e eeuw toen de veenmoerassen werden ontgonnen. De beek begint bij Schalbruch en mondt in het buurtschap Ophoven (ten noorden van Dieteren) in de Geleenbeek uit). Let op! Na ca. 200 m. gaat u L over het graspad met links van u een sloot. Waar deze sloot naar links buigt, gaat u R over het graspad met links van u een andere sloot. Bij wilduitkijkhut buigt de sloot naar links. U passeert een alleenstaande berkenboom en volg het graspad verder RD met links van u de sloot

3. Bij ijzeren hek en bomenrij gaat u R over de asfaltweg. ****Bij stenen grensmaal nr. 311J loopt u Duitsland binnen en wordt de asfaltweg een veldweg. (Meteen daarna ziet bij infobord links in de verte in het riet een ooievaarsnest, dat in het natuurgebied Im Eiländchen staat). Aan de 4-sprong bij zitbank en aan de rand van Schalbruch gaat u L over de veldweg met rechts van u de bosrand van het hellingbos. (Hier komt u straks weer terug). Negeer zijpaadjes. Aan de 3-sprong

loopt u verder RD langs de bosrand. (U passeert meteen een bank en tafel, de ontmoetingsplek van hondenuitlaters en "hangouderen". Volg nu geruime tijd het pad RD verder langs de bosrand en even verder door het bos. (Links ligt het natuurgebied Im Eiländchen (voormalig veengebied), waarin het ooievaarsnest staat). Aan de asfaltweg gaat u R omhoog. (Deze weg ligt op Nederlands grondgebied). U passeert rechts de stenen grensmaal nr. 313 en links een ijzeren toegangshek.

4. Vlak daarna gaat u bij rechts gelegen kleine "parkeerplaats" R het bospad in en u loopt weer Duitsland binnen. Beneden aan de 3-sprong, met boom in het midden, gaat u L omhoog. Negeer zijpaden rechts omlaag en volg geruime tijd het bospad RD boven door het bos. (U loopt nu parallel aan de rechts beneden gelegen veldweg, waar u net over heeft gelopen). Steek beneden de brede bosweg over en loop RD het bospad omhoog. Negeer zijpaden en volg het pad RD boven door het bos. (U loopt nu nog steeds parallel aan de rechts beneden gelegen veldweg). Aan de T-splitsing gaat u R omlaag.

5. Beneden aan de 3-sprong bij zitbank (6,8 km) gaat u nu L (Häselier) en u loopt het Duitse plaatsje Schalbruch binnen. Volg nu de asfaltweg RD (Am Nordhang) de bebouwde kom. (Van 23 april 1949 tot 31 juli 1963 viel de gemeente Selfkant en daarmee dus ook Schalbruch onder Nederlands bestuur). Aan de T-splitsing, waar de asfaltweg bij huisnr. 1 naar links buigt, gaat u bij verbodsbord R over de veldweg. Aan de 3-sprong bij brug gaat u L met links van u de bosrand en rechts weilanden en een vogeluitkijkhut, die in het riet staat. (U loopt hier door het natuurgebied Hohbruch). Aan de 3-sprong gaat u RD de bomenlaan. Aan de kruising gaat u RD over de veldweg. **** Aan de volgende kruising bij bord "Naturschutzgebiet" gaat u R (rood/witte X) over de veldweg met rechts van u een groot grasland/akker. Bij zitbank buigt de veldweg naar links. Aan de 3-sprong gaat u RD. Een eind verder passeert u links een stenen veldkruis en twee zitbanken.

6. Let op! Vlak daarna bij zitbank gaat u R het bospaadje in (Dit is 10 m. voordat rechts een grote akker begint). Volg nu het kronkelende bospaadje RD, parallel aan de links gelegen grote akker. Bijna aan het eind buigt het bospaadje naar links.

Bij akker loopt u RD langs de bosrand met rechts van u een beekje/sloot genaamd "Lohgraben". (*U loopt hier op de grens van Nederland en Duitsland*). **Let op! Na circa 50 m. gaat u R het bospaadje in.** (*U bent nu weer op Nederlands grondgebied*). **Volg nu het kronkelende paadje RD. Het laatste stuk van dit paadje loopt u langs de afrastering van een weiland.** (*In de zomer kunnen braamstruiken dit paadje langs het weiland soms gedeeltelijk bedekken*).

wandeling 552, gaat nu verder bij punt 5 van wandeling 552). **Volg de smalle asfaltweg (voet-fietspad) nu 600 m. RD het Ijzerbos. Aan de 3-sprong bij zitbanken en wandelknooppunt 31 gaat u L (44). U komt weer bij het koffiehuis, de sponsor van de wandeling, waar u bij de vriendelijke uitbaatster binnen of op het terras nog iets kunt drinken of eten o.a. een heerlijk broodje gezond.**

(Bij het Koffiehuis ziet u voor u (huinrs 3-4) twee monumentale geschakelde voormalige dienstwoningen van de Nederlandse Spoorwegen).

7. Aan de smalle asfaltweg bij zitbank gaat u L.
(Degene, die deze wandeling combineert met

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.

Wandelen met een PAUZE in een GEZELLIG KROEGJE: www.kroegjesroutes.nl